

ที่มาของ กฎหมายป้องกันการฟ้องคดีปิดปาก

(ร่าง) พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการฟ้องคดีปิดปากในความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่และประพฤติมิชอบ พ.ศ. เป็นการเสนอให้มีกฎหมายเพื่อให้เป็นไปตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (ฉบับปรับปรุง) ในกิจกรรมปฏิรูปที่ 2 การพัฒนาการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและระบบคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสและการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งได้กำหนดให้มี “กฎหมายป้องกันการฟ้องคดีปิดปาก (Anti-SLAPP Law)” และสอดคล้องกับมาตรา 63 ประกอบ มาตรา 270 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

โดยเมื่อวันที่ 24 มกราคม 2565 คณะรัฐมนตรี มีมติอนุมัติหลักการ (ร่าง) พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการฟ้องคดีปิดปากในความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่และประพฤติมิชอบ พ.ศ. ตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. เสนอ และให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา ก่อนเสนอรัฐสภาต่อไป

ปัจจุบันอยู่ระหว่างกรมตรวจพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา ทั้งนี้ ที่ประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาแล้ว เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 ซึ่งเป็นกฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยกำหนดเพิ่มเติมมาตรการหรือกลไกในการป้องกันการฟ้องปิดปาก เพื่อให้เป็นไปตามหลักการที่มีใน (ร่าง) พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการฟ้องคดีปิดปากในความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่และประพฤติมิชอบ พ.ศ. ตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. เสนอ และได้มีการนำ (ร่าง) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่...) พ.ศ. เผยแพร่เพื่อรับฟังความคิดเห็นแล้ว

หลักการสำคัญของ กฎหมายป้องกันการฟ้องคดีปิดปาก

เมื่อกล่าวถึงกฎหมายป้องกันการฟ้องปิดปาก (Anti-Strategic Lawsuit Against Public Participation Law หรือ Anti-SLAPP Law)

มีหลักการ**เป็นการกำหนดให้รัฐมีมาตรการคุ้มครองบุคคลที่ออกมาเปิดโปงหรือแสดงความเห็นโดยสุจริต** และต่อมาบุคคลดังกล่าวถูกฟ้องคดีปิดปากในลักษณะที่เป็นการคุกคามโดยใช้กระบวนการยุติธรรมเป็นเครื่องมือด้วยวิธีการฟ้องคดี เพื่อยับยั้ง ช่มชู้ ประชาชนที่เข้าไปมีส่วนร่วมในการปกป้องผลประโยชน์ของสาธารณะหรือการใช้สิทธิในการแสดงความคิดเห็นโดยสุจริต โดยผู้ฟ้องคดีไม่ได้มุ่งหวังในผลประโยชน์ของคดีแต่มีวัตถุประสงค์เพื่อช่มชู้ กลั่นแกล้ง หรือขัดขวางประชาชนที่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการร้องเรียน แสดงความคิดเห็น หรือแจ้งเบาะแส เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของสาธารณะ โดยกลไกหลักที่เป็นเครื่องมือเพื่อป้องกันการฟ้องคดีปิดปากคือ “การยุติคดี” ประเภทนี้โดยรวดเร็วตั้งแต่ในชั้นเริ่มต้นของกระบวนการยุติธรรม ทำให้ผู้ถูกฟ้องคดีปิดปากไม่ต้องเสียเวลารวมถึงทรัพยากรต่าง ๆ ไปจำนวนมาก ในระหว่างการต่อสู้คดี เพื่อเป็นการลดความเสียหายและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับผู้ที่ถูกฟ้องคดีปิดปาก

ลักษณะของการดำเนินคดี หรือการฟ้องคดีปิดปาก

1

เป็นการดำเนินคดีหรือการฟ้องคดีซึ่งมีสาเหตุอันเนื่องมาจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้แสดงความคิดเห็น ให้อภัยค่าจ้างเบาะแส หรือข้อมูล จัดทำคำร้องหรือคำกล่าวหาเกี่ยวกับการกระทำ ที่เป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่และประพฤติมิชอบ หรือ เพื่อระงับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกป้องประโยชน์ สาธารณะโดยสุจริต

2

เป็นการดำเนินคดีหรือการฟ้องคดีอันมีลักษณะของการใช้สิทธิ โดยไม่สุจริต หรือบิดเบือนข้อเท็จจริง เพื่อกลั่นแกล้ง หรือ เอาเปรียบผู้ถูกฟ้องคดี หรือโดยมุ่งหวังผลอย่างอื่นยิ่งกว่า ประโยชน์ที่พึงได้โดยชอบ หรือเพื่อใช้ในการข่มขู่ ปิดกั้น การแสดงความคิดเห็น การต่อรองหรือยุติการดำเนินคดี

บทบาทของ

“คณะกรรมการ ป.ป.ช.”

ต่อ “กฎหมายเพื่อป้องกันการใช้ฟ้องคดีปิดปาก (Anti-SLAPP Law)”

1

กลไกทางกฎหมายได้กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถพิจารณาเห็นว่าบุคคลใดสมควรได้รับความคุ้มครองและช่วยเหลือในกรณีที่ถูกฟ้องคดี ถูกร้องทุกข์ ถูกกล่าวโทษ หรือถูกดำเนินการทางวินัยสืบเนื่องมาจากการที่บุคคลดังกล่าวได้มาให้อัยคำแจ้งเบาะแส ข้อมูล หรือแสดงความคิดเห็น โดยสุจริตเกี่ยวกับการกระทำผิดเกี่ยวกับการทุจริตที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

2

ประสานข้อมูลและการให้ความคุ้มครองช่วยเหลือบุคคลผู้ถูกฟ้องคดีปิดปากเพื่อช่วยเหลือจากการถูกฟ้องคดีถึงทางแพ่ง ทางอาญา รวมทั้งการถูกดำเนินการทางวินัย ไม่ว่าจะเป็นการให้ความช่วยเหลือในระหว่างที่ถูกดำเนินคดี การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีเช่น ค่าใช้จ่ายในการว่าจ้างทนายความ ค่าฤชาธรรมเนียม การวางหลักประกัน เป็นต้น

ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

หากประเทศไทยมีกฎหมายป้องกันการฟ้องคดีปิดปาก (Anti-SLAPP Law)

กฎหมายฉบับนี้จะเป็นการปกป้องสิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและช่วยปกป้องผู้ให้ถ้อยคำแจ้งเบาะแส ข้อมูล หรือแสดงความคิดเห็น ที่เกี่ยวกับการกระทำผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และยังเป็นกลไกที่ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการต่อต้านหรือชี้เบาะแสการทุจริตและประพฤติมิชอบ และจะได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามกฎหมาย โดยไม่ต้องตกเป็นเหยื่อจากการถูกนำกระบวนการยุติธรรมมาใช้เป็นเครื่องมือโดยมิชอบด้วยวิธีการฟ้องคดีปิดปาก ไม่ว่าจะเป็นการถูกฟ้องคดีในทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง รวมถึงการดำเนินการทางวินัย และจะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายฉบับนี้ ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นและกล้าเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างกว้างขวาง

ทั้งนี้ หลักการของร่างกฎหมายดังกล่าว นอกจากสอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบแล้ว ยังสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2562 – 2565) แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2562 – 2565) และอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003 (UNCAC) อีกด้วย

